

A IX. SZEGEDI NYÁRI TÁRLAT

A szokásnak megfelelően, a szabadtéri játékok idején immár kilencedik alkalommal ismét megnyílt a Szegedi Nyári Tárlat. Aki a Móra Ferenc Múzeum képtárát megtöltő kiállítást megtekintette, az ezúttal is — mint a múlt években — egy változatos anyagú, érdekes tárlat maradandó eleményével távozott. A komoly feladatot igénylő rendezési munkát Rozványi Márta, a Műcsarnok művészettörténésze, gyakorlott hozzáértéssel oldotta meg. Bár e kiállításon most sem találtunk olyan kimagasló alkotásokat, amelyek mindent maguk mögött hagyva tündököltek ki a sorból, mégis az összkép jelenleg is megnyugtató egyensúlyal tükrözta az országos jellegnek megfelelő, jó átlagos színvonalat.

A Városi Tanács, a Kiállítási Intézmények, a Képzőművész Szövetség helyi szervezete és a Móra Ferenc Múzeum által közösen létrehozott IX. Szegedi Nyári Tárlaton több mint 120 festő, szobrász, grafikus és iparművész közel 250 alkotását mutatták be. Ez úgy a művészek, mint a művek vonatkozásában a tavalyi kiállításhoz viszonyítva nagyobb szabásúnak mondható. A helyi nyári tárlatok megnövedekett tekintélyét bizonyítja az a tény is, hogy a művészek részéről az eddigi érdeklődést meghaladva, az idén 675 műtárgy futott be a kiállításra, illetve ennyi kép, szobor és iparművészeti alkotás került elbírálás alá. Ennek hangsúlyozása azért is indokolt, mert az ország valamennyi részében gombamódra szaporodó tárlatok nagy szívóerőt gyakorolnak a hazai képzőművész-társadalomra.

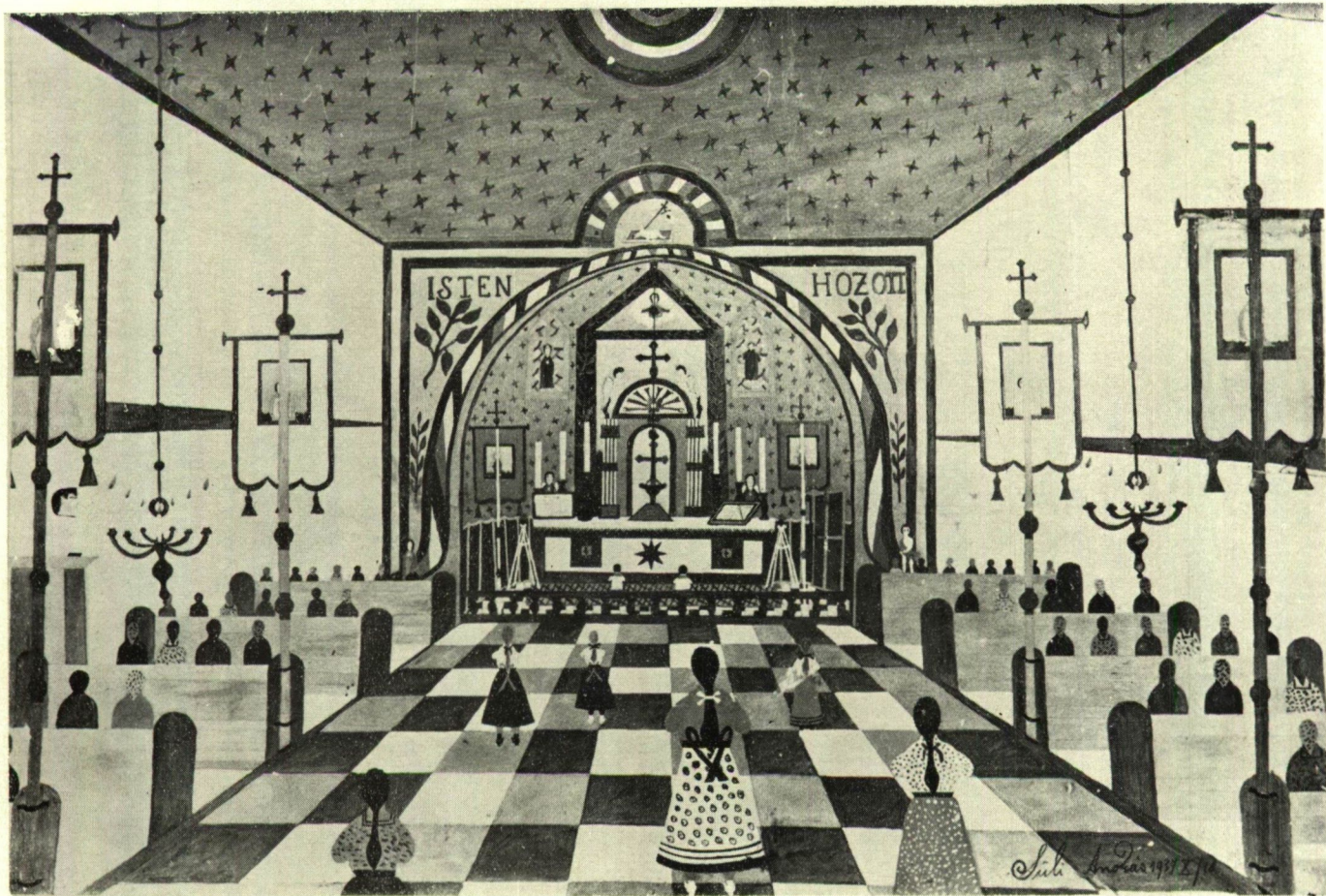
Voltaképpen ez a néhány

év óta tartó és egyre növekvő „kiállítási dömping” az oka annak, hogy feltűnően kiemelkedő alkotások általában hiányoznak a tárlatokról. A sok rendezvényen való „kötelező” részvétel (amelyek inkább névjegyek, mint jelentős művek leadását eredményezik) miatt a művészek ország-szerte nem tudnak úgy felkészülni idő hiányában, mint ahogy ez nevékhöz és a rangosabb kiállításokhoz méltóan szükséges lenne. Ebben a kérdésben elsősorban az adott helyi rendező szervek a hibásak, akik — főleg a vidéki városokban — túl akarják licitálni egymást. Végül is ezért közepes színvonalúak és hasonló profilúak, tehát jellegtelenek az ún. vidéki országos kiállítások. A felsőbb állami és szakmai szervezetek nem lett volna szabad újabb „országos vállalkozású” kiállítások beindítását engedélyezni. Szegeden például országos jellegű tárlatok megrendezéséhez a minisztérium hosszú ideig nem járult hozzá.

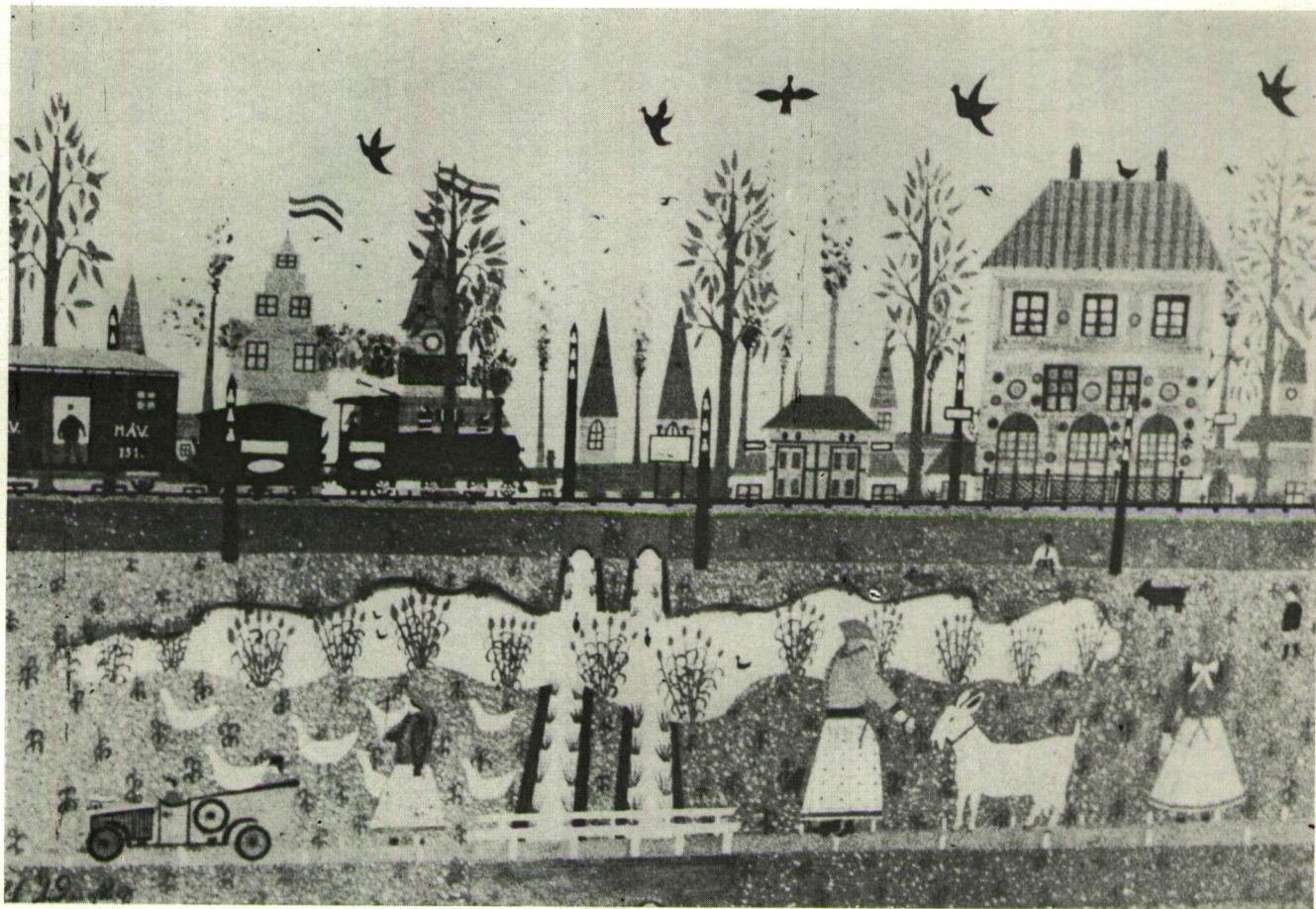
Rátérve a IX. Szegedi Nyári Tárlatra, ennek anyaga úgy tematikai, mint megjelenítési vonatkozásban most is változatos volt. Amint lenni szokott, leg-erőteljesebben az Alföld táját és népét örökítette meg (Kurucz D. István, Szurcsik János, Zombori László, Fontos Sándor, Dér István). A paraszti környezet és a Tisza partja több művészt megihletett (Erdélyi Mihály, Vlasics Károly, Szalay Ferenc, Füstös Zoltán, Cs. Pataj Mihály). De nem hiányoztak a mi sík vidékünkől eltérő profilú természetképek alkotói (Tamás Ervin, Vecsési Sándor) sem. Sőt egyes művészek (Bér Rudolf, Ircsi József) vásznaikon külföldi élmé-

nyeiket rögzítették. Nyári tárlatainkat legvonzóbbá kétségtelen az teszi — mint az ideit is —, hogy legtöbb benne az emberábrázolás. A dolgozó, a pihenő és gondolkodó embert megjelenítőket (Pintér József, Somos Miklós, V. Bazsonyi Arany, Kajári Gyula, Csizmadia Zoltán, Koszta Rozália) még a kedvelt csendélet-ábrázolásokkal jelentkezők (Fabók Gyula, Hézső Ferenc, Klimó Károly) számát is megelőzték. Azonban „mindent az emberen keresztül” történő kifejezés természetesen e kiállításon is a szobrászok (Tóth Sándor, Kiss István, Tápai Antal, Németh Mihály, Rátónyi József, Tóth Béla, Csikai Márta) által érvényesült leginkább.

Mint az irodalomban, úgy a képzőművészetben is „korjelenségeként” tarthatjuk számon a szimbolikus jellegű ábrázolások térhódítását. Gondolatokra utaló, asszociációkat keltő alkotásaikkal a művészek (Szabó Iván, Vinkler László, Szinte Gábor, Gyémánt László, Galambos Tamás, Dinnyés Éva, Lóránt János) az egyre differenciálódó modern élet jelenségeire és embersorsokra adekvát érzékenységgel akarnak reagálni. A kifejezési problémák műfaji gazdagodást s a különféle technikák variálását hozzák magukkal, amelyek mind az egyre hatékonyabb ábrázolási törekvésekkel függenek össze. Úgy tűnik, hogy művészeink érdeklődési köre a „hogyan” kérdéseinek irányában egyre tágul. Így az olaj (Zoltányi István), a tempera (Dorogi Imre), vagy olajtempera (Fülöp Erzsébet) képeken kívül a grafikusoknál kedvelt a litográfia (Ábrahám Ráfael) a rézkarc (Gácsi Mihály), a

SÜLI ANDRÁS: TEMPLOMBELSO

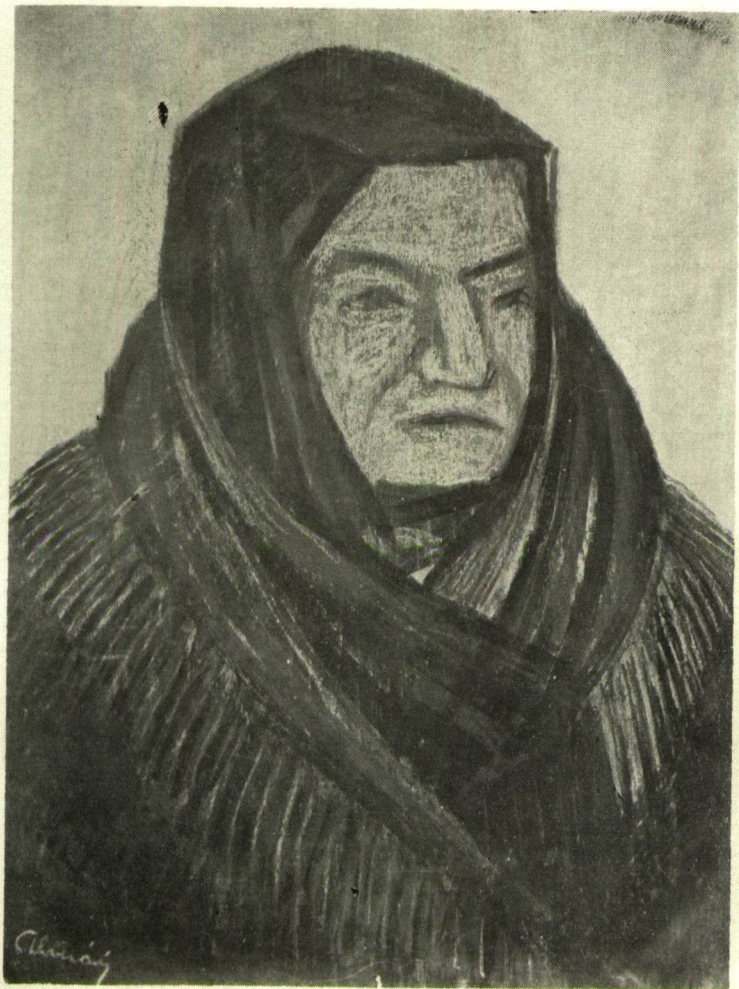
SÜLI ANDRÁS: AZ ALGYÓI ALLOMAS

DÉR ISTVÁN: CSÖND

SZURCSIK JÁNOS: ARATÓ KASZÁS

ALMÁSI GYULA BÉLA: BERLINERKENDŐS

ALMÁSI GYULA BÉLA: FAMETSZŐ

fametszet (Czinke Ferenc, Vincze András), a monotypia (Pethő Attila) és olykor a tus (Papp György). A szobrászoknál előtérbe kerül a domborítás (Fekete János, Simon Ferenc), valamint a plakett és az érem (Asszonyi Tamás, Szőlősy Enikő). Az iparművészeknél a most divatba jövő tűzzománc (Lőrincz Vitus) és az újjáéledő faintarzia (T. Nagy Irén) hoz frissességet a kiállítások műfajegyesítésébe.

Ami a szegedi nyári tárlatokat illeti, ezeknek folyamatos léteért a Városi Tanács Művelődésügyi Osztálya és a képzőművészek helyi szervezete nagyon is megküzdött. Ennek eredményeként a jövőre jubiláló tizedik szegedi nyári tárlat megvalósítása lesz a leghitelesebb tükrözője annak a figyelemre méltó képzőművészeti fejlődésnek, mely

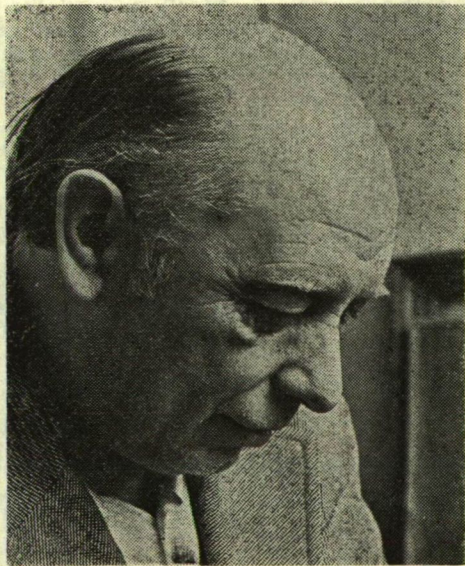
az utóbbi évtizedben Tiszaparti városunkban végbement. De a „tizedik” egyben fel fogja vetni a „hogyan tovább” kérdését is, amellyel idejében foglalkoznunk kell. Ha némi „előfelmérés”-re kíváncsiak vagyunk az elmúlt pár év viszonylatában, úgy a szegedi nyári tárlatok „személyi és műállományi” hullámlásukat tapasztalhatjuk. 1965-ben 88 művész 182 művel szerepelt. 1966-ban 147:319; tavaly 103:210, az idén pedig 121:246 volt a kiállítók és a bemutatott alkotások számaránya.

A szegedi nyári tárlatok jóllehet különösebb meglepetéseket nem hoztak (vizsgáztatásul legyen mondva, még nemzeti képzőművészeti seregszemléink sem), de némi változások, főleg egy-egy művész és műfaj előretörése mindig érdekes volt. A tavalyi nyá-

ri tárlaton például a grafika „ugrott ki”, az idén a szobrászati anyag lett hangsúlyosabb. Kifejeződik ez abban is, hogy a négy díjazott kiállító művész közül kettő: Ligeti Erika és Tóth Sándor szobrászok. Rajtuk kívül még Szurcsik János és Zombori László festőművészek kaptak díjat. Külön öröm számunkra, hogy a kiemelték között ezúttal két szegedi művész van. Tóth és Zombori teljes mértékben rászolgált erre az elismerésre, mert a kiállításon való hangsúlyos szereplésükön túl, hosszú éveken át példás igyekezettel dolgoztak. Az ő díjazásuk egyúttal kifejezi azt a méltó helytállást, amellyel a szegedi művészek az országos mezőnyt jelentő nyári tárlatokon kilenc év óta derekasan részt vesznek.

SZELESI ZOLTÁN

„AZ ÉN NÉPEM AZ ÉN VILÁGOM”

ALMASI GYULA BÉLA
GYŰJTEMÉNYES KIÁLLÍTÁSA
HÓDMEZŐVÁSÁRHELYEN

Az Alföld is éppen úgy ihletője költőknek és festőknek, mint minden más tája a világnak. Míg azonban valamennyiben csak

gyönyörködünk, ezt magunkénak valljuk, mert együttélünk vele. Petőfi halhatatlan soraitól Adyn át a ma élő legfiatalabbakig ívelnek

róla a vallomások, s Tornyainak — és kortársainak — Alföld-feltárása hat ma is Debrecenben, Szolnokon, Békéscsabán, Kecskeméten és Baján évtizedek után is, hogy ne is szóljunk a vásárhelyiek genius loci-járól, amely képzőművészetünk jelenének egyik sajátos, nagyra értékelt ágazata. Ne tévesszen meg senkit az a játékos gondolat, amely e század elején „sömmi”-nek, titulálta, hiszen éppen maga tudta legjobban, hogy a legmagyarabb földrajzi egység miként hordozta önmagában történelmi múltunk megannyi nagy eseményét, a rajta élők mindenkori bánatát és örömet.

Azonban miként az anya ismeri gyermekének minden rezzenését, csak az ismeri az Alföld és népe életét, aki testben és lélekben azonosul vele. Aki tavasszal vele újul meg és tér pihenőre télen, aki történelmi korszakokat él át és